

ALBINA.

Prenumeratiunile se fac la toti dd. corespunzatori nostri, si d'adreept la Redactiune: **Josefstadt, Langegasse Nr. 43.** unde se adresa si corespunzatiunile, ce privesc Redactiunea, si administratiunea sau expeditiunea care vor fi nefrancoate, si se vor primi, era cel anonim nu se vor publici.

Pentru anunturi si alte comunicatiuni de interes privat — se raspunde cate 7 cr. de linie, repetitiile se fac cu pretul scadut. Pretul timbrului este 30 cr. pentru una data, se antecipa.

De trei ori in septimana: Mercuri-a, Vineri-a si Duminica, cand o cota intreaga, and numai diurnitate, adeca dupa momentul impregiarilor.

Pretial de prenumeratiune:

pentru Austria:

pe an intreg	8 fl. a. v.
diurnitate de an	4 " "
patratu " "	2 " "
pentru Romania si Strainetate:	
pe an intreg	16 fl. v. a.
diurnitate de an	8 " "
patratu " "	4 " "

Prenumeratiuni pentru patriarhul venitoriu aprilie — iunie se primescu cu conditiunile din fruntea foii.

Administratiunea.

Viena 6/18 aprilie 1867.

Astadi neci-una dieta in monarchia nu mai tiene desbateri. Afacerile interne vor pausa catva timp, nu inse opinia si spiretulu publicu, care in Boemia — feci dupa incheierea dietei — nu lipsese a-si exprime din partea cehilor nemuliamirea pentru cele patite in deursulu desbaterilor; pentru alegerile la senatulu imperial cu cari reesi partia niemtiloru sel. In Croatia inca domnesce aptivitate; de candu se scie ca dieta croata se va conchiamá la Zagrabia pentru 1 maju, de atunci pregatirile, consultarile intre capii si intre partilele acelei natiuni au luat un mersu rapede. Sunt multi publicisti straini, cari privindu la Croatia, la spiretulu si disciplinã partiteloru ei, nu se mai indoiescu ca acesta si va scote la cale autonomiã sa, in tocnã precum o va voi.

Confederatiunea nordica niemtiésca si-a votatu constitutiunea, deci parlamentulu si-fini aptivitatea, si alalta-ieri regatul Prusiei l'inceia cu deplina solemnitate, dicendu in cuventulu de tron in tre altele: „Autoritatea confederativa e inzeestrata cu prerogative necesarie pentru prosperitatea si puterea confederatiunei, dar totodata si de ajunsu.

„Noi cu totii am adusu sacrificie pentru opulu natiunale, in convingere ca aceste sacrificie sunt aduse Germaniei, si sunt vrednice de unitatea nostra natiunala. In buna-vointia de amendouie partile e garantia pentru desvoltarea confederatiunei, pentru implinirea sperantieloru ce le avem comune cu fratii nostri din Germania de mediadi.

„A sositu timpul, in care patria nostra nemtiésca, prin puterea unitatei sale e in stare a-si reprezenta pacea, dreptulu si demnitatea sa. Consciintia natiunala espresa in parlamentu, si-a gasitu resunetu potinte in tote locurile patriei nemtiésca.

Se asoceta acum ca diferitele guvernemtiésca se conchiamie dietele lor provinciale, carora se asterna spre primire constitutiunea confederatiunei, si cu acestu actu machina unitatei nemtiésca va incepe a funtiuna. La vera — precum s'afirma — se vor intempla alegerile noue pentru parlamentulu nordicu, care se va conchiamá in septembrie a. c.

In cestiunea Luxemburgului — dacia e se credemu dfariulu nemtiésca „N. A. Z.“ — a intratu o linisce, neci chiaru note diplomatice nu s'au mai schimbatu neci intre puterile mari, neci desclinitu intre Francia si Prusia, dar pregatirile de batalia nu se demintu.

Austria — dupa tote presemnele va remane neutrala in asemene crisa.

Viena in 6/18 aprilie.

(aa) Suntemu convinsi, ca publiculu nostru va fi asceptandu, precum asceptaramu si noi, cu mare doru si nerabdare, a vedé si conosece spiretulu in care si-va incepe ministeriulu ungurescu aptivitatea sa fatia cu diferitele parti constitutive ale Ungariei, pentru ca se-i putem judeca despusetiunile si intentiunile fatia cu noi, fatia cu causã nostra cea de frunte, cu causã natiunale.

Denumirile cele multe pentru posturile de influentia, o spunemu cu dorere, ca in catu e pentru noi — nu fura calificate de catu a ni intari si spori temerile, ce sperintia trecutulu le planta in inimile nostre.

Nu numai intre cei optu ministri, dar nici intre secretarii de stat, neci intre numerosii capi de sectiuni, ha inca nici intre referintii de prin sectiuni si in personalulu subordinatu de conceptu alu regimulu — cei *unni milioni si diurnitate* de romani din Ungaria, cari in noue comitate facu majoritatea absoluta, era in alte *cinci* e parte insemnata a poporatiunei, — n'au chiaru *nici unu reprezentante!*

In fruntea comitateloru, unde sub provisoriuulu absolutistulu figurau cate *patru si cinci* romani, parte mare dintre cei mai zelosi si populari, si se pretindea din parte-ne in tonu inaltu — *totu mai multi*, si sub cancelariatulu contelui Zichy se facuse proiectu pentru vre-o *optu sau noue*, totu dintre barbatii nostri natiunali cei mai renumiti: astadi, sub regimulu „legale“, „liberale“, „constitutiunale“, „patrioticu“ — si — Ddieu mai scie cu cate alte epitetete frumose impodobitu, sub unu regimu alu *ostariloru, doririloru si promisiuniloru* — „per eminentiam“, sub acestu regimu — cu rosieta in fatia o spunemu, ca suntemu reduci la — *doi-trei!*

„Dar lasati-ve o data de persone, de interesele si respectele personali!“ — asié ni vor dice partesanii „à tout prix“ ai regimulu magiaru.

Bine, ne lasamu dar nu pentru cuventulu ca aplicarea de persone in posturi mari si de influentia ar fi lucru si interesu personale, parteculariu; acesta — din punctu de vedere natiunale — n'o concedemu si nu vom concede-o nici o data, inse si dacia am concede-o noi n'ar concede-o bietulu poporu romanu celu multu si amaru patitu; dar dacia ar concede-o chiaru si acesta, n'ar concede-o data cu capulu insii domni magiari! Deschideti „*corpus juris Hungarici*“ si veti afla in paginile lui de 300 de ani necurmata plansori seu gravamine pentru denumirea de functionari si demnitari straini in Ungaria si afacerile ei: luati storiã a mana, si veti vedé, cum de o suta de ori se arunca causã reledoru si suferintieloru tieci asupra functionariloru straini; aduceti-ve aminte de 1861, au nu — magiarii fusera, cari fora rabdare si mila apucara d'a alungá din medilocu lor pre betii diregatori nemti, cehi, poloni?! Dar acum — nu fu unulu dintre cele d'antaie acte ale ministeriului, a scote din tiara pre betii impoiati imperatesci cari se mai aflau pe la oficele de finantia, si a-i inlocui — prin magiari! — Ne lasamu deci pentru unu momentu de persone, dar ne lasamu — numai pentru cuventulu ca nu aflamu cu cale a ne interita spiretele, a ne amari inimile, a mai nutri temerile, banuecele, ne'nerederea, cari si asié sunt destulu de mari si amenintatiorie; pentru ca — credia acei domni de magiari ce vor vré, noi ne tienemu de — mai buni, mai sinceri, mai putinu egoisti patrioti de catu densii.

Se lasamu dara personele seu adeca impartirea diregatorieloru si se vedemu: cum stamu cu — causã insasi, cu natiunalitatea si limb'a in sine strinsu luata?

Dupa multa asceptare, fofã oficiale a ministeriului ungurescu „*Buda-Pesti Hiradó*“ ni aduse in numerulu seu de alalta-ieri marti — cerculariulu ministeriului intregu catra comitatele si orasielc libere-regie. Cuprinsulu ge-

nerale alu acestui actu pre pucinu ne interesaza, nici ca are elu vro ideia originale. Aflamu in elu frasele indatinat despre responsabilitatea regimulu si autonomiã municipieloru si ca un'a se nu faca imposibile pre cea-alta; despre privintiele ce trebuie se aiba alegatori la restaurarea municipieloru si — altele asemene. Ceca ce am cautatu noi cu staruintia in cerculariulu ministriloru a fostu — unu punctu, unu pasagiu, din care se conosecemu, cum cugeta a se folosi ei de impoterirea ce au cerutu si au primitu de la dieta pentru impacarea natiunalitatiloru si limbeloru patriei. Dar ast-felu de pasagi, — era cu dorere cauta se spunemu, ca — nu aflaramu, desi e unu punctu, in care se face amintire si de natiunalitati. Fca-lu cum suna:

„Comitetele trebuie se fie conduse de sentiulu de responsabilitate la alegerile diregatorieloru; cu depunerea intereseloru private, a sentimenteloru de rudenia si amicitia, a simpatieloru natiunali si confesiunali la alegerea de diregatori se li servesca de regulativu intregitate morale, caracterulu si capacitatea.“

Va se dica: *recomenda ministeriulu alegatorieloru municipali, ca ei — se se lapede de simpatiele (adeca privintiele) natiunalitatiloru si confesiuniloru, si se-si aléga pre diregatori sei — cum am dice — „oblu“,* dupa cum adeca va ave bunetatea de a-i calificá si candida — capulu municipiulu, mandatarulu regimulu; — va se dica: *in o tiara poliglota ca a nostra, in care minoritatea magiara domnesce asupra majoritatei ce o facu nemagiarii, — respectele seu interesele natiunalitatiloru si confesiuniloru se nu vina in consideratiune!*

Asta e limb'a si logieã lui — Bach; diferintia e, ca Bach se servia de ea fatia cu uneltele sale birocratice, *intru interesulu germanismului*, pro candu ministeriulu ungurescu se servese de ea fatia cu reprezentantiile libere ale municipieloru autonome — *intru interesulu — lasam se judece o. publicu — alu cui.*

Sic non itur ad astra; asié nu va linisci ministeriulu ungurescu spiretele si temerile nemagiariiloru, asié nouã politica magiara nu va impaca tiara, nici nu va scapa de cea mai grea responsabilitate fatia cu venitoriulu!

Marturisimu, ca noi asceptamu — celu putinu, ca ministeriulu ungurescu in prima sa adresa catra municipie, folosindu-se de impoterirea ce i s'a datu din partea dietei, va increca a dá o satisfactiune nobile natiunalitatiloru pentru nerespactarea lor la implinirea oficeiloru guvernementali, va respica si recomenda cu tota seriozitatea *respectarea scrupulosa a natiunalitatiloru*; va face in fatia patriei si lumii civilizate — responsabile pe reprezentantie, ca *ele se nu aléga nici unu diregatoriu pentru poporu, care n'ar sci vorbi si scrie limb'a poporului*; va impune conducatoriloru de municipie, ca *si ei si subordentii lor fatia cu poporulu si afacerile lui publice si private se se servesca strinsu de limb'a poporului*; — cu unu cuventu, va dispune, ca *diregatorii poporului, pe langa celealte calitati comune, in catu pentru natiunalitate si limba, se fie cea mai fidela spresiune a poporului.*

Ne-am insielatu amaru! Ne-am insielatu, si — pentru ca se nu fimu nedrepti si se ne scimu acomoda, am dori se fimu in curatu: dacia s'a intemplat asié din causã, ca dora barbatii nostri, ce stau aprópe de regimulu ungurescu si se bucura de increderea acestuia, nu si-au facutu detorintia de a-i fi informatu si indemnatu cum se cade? — seu — pentru ca regimulu ungurescu nu e inea capacitabile in causele natiunalitatiloru nemagiare? Pentru ca se aflamu adevervalu, ni vom tiené de santa detorintia, a observá de aci in colé si cu mai multa rabdare si atentiune — actele ministeriului ungurescu si ale organeloru lui. Conformu cu acestu propusu alu nostru, totu din numerulu

citatu alu fofii oficiale „B. P. Közlöny“ luamu notiia despre cerculariulu dnu supremu capitani alu distriptulu cetatei de petra *Ujfalusy Miklos*, in care asemene aflamu multe cuvinte si sentintie frumose, dar in privintia causei nostre de frunte, a *natiunalitatei si limbai nemica alt'a*, de catu promisiunea, ca — *cestiunea de natiunalitate se va deslega „ecvitalibu“ si „priciosu.“* (Mélynyos és jótékony megoldása.) Candu se va deslega? Acesta — firesce ca Il. Sa dlu capitani supremu nu ni póte spune; destulu ca ni spune, cumca deslegarea va fi „*priciosa*.“ Se deo Ddieu ca se fie *adeveratu priciosa!* dar si pana atunci am fi doritu, ca dlu capitani supremu se fie aflatu de bine la intrarea sa in functiune — a spune poporatiunei acestui distriptu curatu romanu, pentru liniscirea sa, cumca in dreptulu de limba, ce si l'a castigatu si folositu pana acum, sub provisoriele absolutistice — *nu va fi bantuitu nici in unu tipu, nici in o privintia prin noulu regimu si nouã administratiune liberale si constitutiunale.* —

Pecie'a r. 14 apr. 1867.

Intielegendu fratii magiari de pre aici, ca D. Ionescu ablegatulu acestui cercu, e numitu comite supremu in Zarandu, inea pana a nu-si dá resemnarea de ablegatia incepura a ferbe, a candida instruf bunulu nostru poporu cu cuvinte adevervalu parenteseci, dicendu-le ca ce bine le-a adusu ablegatulu romanu, ce ferioire au dobanditu ei ca au alesu romanu? — deci de voiescu romanii ca macar in viitoriu se li mérga mai bine, se aléga cutare magiaru! Poporulu cu blandetia sa asculta suaturile intieptiloru, cu unica esceptiune: ca sosindu treb'a la frangerea paniei, face tocmai contrariulu.

Invetiarii poporulu sunt stalpii nemiscati cari au reprezentatu interesele natiunali in modulu celu mai laudabilu. Trei invetiarii s'au luptatu ca leii contra tuturoru intrigeloru, afara de aceia — sunt aici in numeru forte frumosu economii, maestrii, negotiarii insulfetiti de causã natiunala, de care e insulfetitu poporulu in genere. Acestia adunandu-se, facu o societate comuna imposanta, care da sperantia ca magiarismulu nu va facesporiu in unghiulu nostru, acestia primindu scirea imbucuratia, ca Il. Sa D. Demetriu Ionescu ablegatulu lor, e numitu comite supremu, ca nu cumva abuserile unoru contrari causei nostre se prinda in cei creduli radece, ca nu cumva se se imparta poporulu in mai multe parti, au aflatu de bine a tiené adi la 6 ore sera o constituire premergatoria, in care totodata s'astabilitu in modu nerevocabilu si acea: ca intieligintia, poporulu si clasele adunate, cu tote ca nu au scire positiva despre resemnarea Dlui D. Ionescu de ablegatia, — ca se nu fie ura, discordia si neplaceri intre poporu, afla consultu a se face de fie care dintre cei de fatia pasii receruti ca poporulu se nu fie condusu dora de inimicii ori renegetii lui. Totu atunci, luandu in drepta consideratiune: ca Spect. D. N. Philimonu fostulu protonotariu comitatensu, pentru meritele lui pentru romanii acestui comitatu nu numai merita recunoscintia nostra, ei trebuie acesta in fapta se o aretamu mai considerandu ca pre demnulu barbatu e nesuferitu antea fratiloru magiari de aci pentru creditia lui dreptu natiunala, — ca contrarii ori rivalii lui se bucura de ur'a ce o arca fratii unguri fatia cu elu, — considerandu ca nu-e dreptu a paresi romanii pe barbatulu increderi lor pentru acca ca fratii magiari nu-lu potu suferi, seu dora pentru acca ca rivalii lui voiescu a dobandi ceva suera de figuratu dupa care scociorescu cam de multisioru, — intielegintia au otaritu cu solidaritate solena alegerea nouã a ablegatulu, in persona Dlui Philimonu, afara de casulu candu ar fi impedeatu a primi, pentru care casu si-reserva dreptulu a candida altu romanu.

Despre această otarire a noastră am înno-
scintiatu și cele lalte comune romane tenătorie
de cercului acest'a a alegerii, și sperăm că
bravii noștri Curticeni, Maceni, Micalaceni,
Mondru-locani și Micalaceni ni vor da
de ajutoriu la efectuarea acestor cu atat'a mai
vertosu: cu cât suntem informați că po-
poratiunea din acele locuri cu foarte puțină
excepțiune, e tota în partea Dului Philimon, con-
tra caruia nici un romanu cu caracteru de o-
monia nu pôte dice că nu e factoru puternicu
în victi'a noastră națională din cottu. Documen-
tăza acest'a și impregiurarea: că D. Ph. au
fostu unulu dintre cei mai respectați și incre-
diți barbatului de buna aducere aminte Ge-
orgiu Pop'a, — carele au sciutu alege neghin'a
din graul —

Deci se trăiesca ablegatulu nostru!

Din partile medinoptiane ale *Transilva-*
niei primiramu următoriele sire, ce nesmintu
le vor ceti cu bucuria toti romanii, vedindu
că nicairi nu apune credința în dreptatea cau-
sei noastre: „Insufletirea pentru conservarea au-
tonomiei Principatului Transilvaniei, era cu de-
stingere a drepturilor politice politice-natiu-
nale castigate în anii 1863/4 e generala, — și
se latiesce și între class'a poporului amortitu de
speranțiile, cele gôle, cu care dorira a-i hranî,
și amagi acci adversari ai natiunei romane,
cari insis prevedu, că s'au incrediuți prè tare
ilusuniloru domnici esclusive magiare, — fie
ori si ce dara inteligința romana, si cu ca
poporulu nu se mai pôte impedece în mersulu
desvoltării naționale, era o conturbare momen-
tana pôte se aduca numai periclu conturbatori-
loru iloiali, — incredintiati totdeodata în bu-
netatea și dreptatea parintăscă a monarcului, se
facemu în totu minutulu tôte, era tacerea se o
pazimu numai pana ni va sosi timpulu și loculu
oportunu de a ne declara cu barbatia și en-
ergia de patrioti și romani adevorati! —

Literariu

Bibliotecile și Museele comunale.

(Continuare.)

Atunci candu au inceputu se înfloréca
scôlele în Romani'a, se simtise trebuința de a
avé în Bucuresci și Iasi, bibliotecile centrale, și
în tôte capitalele de judetie bibliotecile mai mici,
și compuse mai cu sêma din carti romanesci.
Din ori-care cartu se tiparea, se trimitea pe la
municipalitati și scôleloru cate dōuc sêu mai
multe cemplare. Daca acestu obicei s'aru fi
pastratu pana astadi, numai remane indoiala că
am avé în tôte judetiele bibliotecile în destulu
de bine întocmite. Inse din peccatele noastre a-
bandonăm cu aceiasi usiurintă și nepasare
aceia ce este bunu ca și aceia ce este rău. Acelu
inceputu de bibliotecă a ramas pe locu, și
numai scimu astadi daca se voru mai fi pa-
strandu chiar cartile adunate.

Pentru bibliotecile centrale se pastrăza
inca bunulu obicei de a se depune din partea
editoriloru cate unu numeru de esemplare din
cartile tiparite; acelea din judetie din contra
l'au abandonatu cu totul. În această stare de
lucruri, chiar de am admite că sunt amatori
de lectură, inse în lipsa de bibliotecă, unde se
pôta gasi tôte cartile tiparite în limb'a natiu-
nala, nu si pôte satisfac dorința. Nu potem
pretinde ca toti se aiba bibliotecă, mai cu sêma
la noi unde cartile sunt scumpe; și pentru
aceia comunele urbane de o cam data, trebue
se facă ore-care sacrificiu pentru a procură ce-
loru în lipsa, cartile de care au trebuința. Ce-
rem aceste sacrificie de ocamdata, numai din
partea comunelor urbane, desî este de cea mai
absoluta necesitate ca în curundu se vedemu
chiar principalele noastre comune rurale, inze-
strate cu bibliotecă, dupa cum sunt în multe
parti, în Scoti'a și în Elvetia de cemplu.

Pentru fondarea bibliotecilor publice în
resiedințele judetielor și chiar în comunele
rurale cele mai importante, trebue ca pe langa
sacrificiile comunale, se se facă apelu la tôte
persônele cu mijlocé ca se contribuiescă fiecare
sêu cu bani sêu cu carti, pentru a se pune te-
melia acestor bibliotecă. Se se facă tot-deodata
apelu catra toti autorii și editorii de carti, cari
de siguru nu voru lipsi a înzestră aceste ince-
puturi de bibliotecă cu opere de a le loru. Ur-
mandu astfelu suntemu convinsi că în doi
trei ani n'aru mai remané nici-o capitală de ju-
detiu fara bibliotecă. Acci care voru luă initia-

tiv'a pentru înfiintare de bibliotecă în localita-
tile lor, se fie siguri că voru fie contribuitu
multu pentru expandirea cunoscintelor folo-
sitoru în Romani'a și tiera le va fi recunos-
cătoare.

Aceste bibliotecă trebuescu puse sub in-
grigirea Consiliului municipalu. Unu anume
impiegatu va fi îndetoratu a conservă cartile și
a le distribui spre lectură... se va otari o
anumita sala pentru lectură și se voru deter-
mină orele candu amatorii voru poté veni ca
se citésca. În această privinția se se tina sêma
de timpulu disponibilu majorității populațiunei
care n'are mijlocé de a avé o bibliotecă pro-
pria, și spre acestu sfirsitu se se deschida bi-
bliotecile mai cu sêma sér'a candu ômeni se
lasa de lucru. Sér'a cei mai multi dispunu de
dōuc trei ore, pe care astadi în lipsa de bibli-
otecă le petrecu în carciama.

Suntemu convinsi că în tôte capitalele
din judetiele tiera, se afla romani de inima;
catra aceia luăm indresnela a ne adresă și a
i indemnă ca cu o ora mai înainte se ia initia-
tiv'a fondării bibliotecelor comunale astfelu
ca de se va poté se nu ne apuce anul 1868
fara aceste stabilimente atatu de trebuincôse.
Se se silésca fie-care a dá importanța ce merita
deschiderea acestor bibliotecă; se se facă catu
de mare serbare pentru a desteptă în inimile
concetacieniloru gustulu de a citi.

Pentru a sporî pe fie-care anu nume-
rulu cartiloru trebue se se aloce o suma anume
în bugetulu comunulu; apoi se potu face și co-
tisatiuni pintre persônele care au avere. Punendu
astfelu toti umerulu romanii voru avé ferici-
rea peste cati-va ani a vedé în tôte orasice în-
tre edificiiile publice și pe acel'a alu Bibliote-
cei comunale.

Pe langa aceste bibliotecă se pôte înfiintă
chiar de pe acum cate unu museu de istorie
naturală, de agricultură și industrie. O sala
spatiôsa cu stelagiuri și vitrine se va poté um-
plé treptatu cu tôte obiectele de istorie natu-
rală, de agricultură și de industrie ale fie-careia
judetiu. Astfelu am ajunge cu timpulu se
avemu în fie-care capitală de judetiu museuri
ca acelea cu care se fulescu cele mai multe ora-
sie de provincie din tierile inaintate. — Se nu
ni se dica că ce obiecte avem de pusu în aceste
museuri; avem mai antaiu substantiele minerale
din fie-care judetiu, animalele, paseri și insecte,
plante, produse agricole de totu felulu, mode-
luri de machini și alte obiecte. Tôte acestea
bine arangiate potu compune unu museu înte-
resantu. Atunci atatu romanulu catu și strai-
nulu care ar visită judetiele ar fi îndestulu se
petrêca cate-va ore în museulu comunulu ca se
și facă o idee completă despre tôte producti-
unile acelu judetiu.

Pentru noi nu mai puțină interesante
sunt museele ca și bibliotecile. De aceia și
recomandăm aceiasi solitudină pentru înfiin-
tiarea museelor comunale în capitalele jud-
etielor. Acci buni romani cari voru binevoî a
luă initiativ'a realizării ideei ce propunu voru
binemerit de la Patrie.

Acestea avem de disu în privința *Biblio-*
tecelor și museelor comunale. Se ve-
nimu acum la bibliotecile centrale din Bucu-
resci și Iasi. În aceste dōuc orasice ale tiera esi-
sta bibliotecă cari cuprindu multe carti pretiose.
Trebuie se marturisim inse că pana acuma cam
putini ômeni s'au folositu de dinsele. Aceste
stabilimente urmandu a fi deschise la orele dilei
candu mai toti suntemu ocupati, li lipsescu ci-
titori. Ar trebui neaparatu ca se se otarésca,
ca se se deschida aceste bibliotecă sér'a pana la
orele dicce, candu totu omulu doritoru de a
citi pôte se mërğa într'nsele.

Afara de această trebue notatu ca bibli-
otecile centrale prin departarea lor de deoseb-
itele suburbii ale capitalei devinu neaccessibile
pentru majoritatea populațiunei. În adeveru
cum pôte meseriasiulu de la Oborulu Vechiu
sêu de la Clopotarulu se vina sér'a tocmai la
santulu Sava? De aceea trebue ca municipali-
tatea capitalei se ia dispusetiuni pentru a se în-
fiintă dupa trebuința și mijlocé *bibliotecă*
suburbiale. Aceste bibliotecă indiestrate cu
cele mai bune carti romanesci, se fimu foarte
siguri, că aru fi frecuentate de multi meseriasi,
oare în lips'a loru petrecu serile pe la cafenole
sêu pe la carciumi, unde 'și chieltuiescu mintea
și banii strinsi cu atat'a sudore. În capitală și
în Iasi suntemu siguri că aru fi îndestulu ca
municipalitati se ia initiativ'a, pentru ca în
prè puțină timp se vedemu aceste bibliotecă
suburbiale înfiintate. Voi-voru persônele caro-

ra este incredintiata cestiunea intereselor co-
munale se dobandésca noue titluri la recunoscin-
ti'a publica prin înfiintarea acestor bibliotecă?
Vomu vedé.

În catu despre museulu agricolu și indu-
strialu, și această trebue catu mai curundu înfiin-
tatu la Iasi și la Bucuresci. În aceste dōuc orasice
mari care au museu de istoria naturală, trebue
ca museulu agricolu și industrialu se cuprinda
obiecte din tôte Romani'a; astfelu ca romanulu
și strainulu care le va visită se pôta a-si face
o idee despre productiunea agricolă și indu-
striala din tôte tiera. Catu interesu ar avé
aceste stabilimente pentru tiera, numai acci care
nu traiescu pe pamentu nu voru poté întielege.

(Va urmă.)

VARIETATI.

== „Monitorulu,” diurnalulu oficialu alu
Romaniei, în nr. de la 30 martiu/11 aprilie, în
partea neoficială publică următoriele:

D-loru membri ai comitetului instituitu
pentru ajutorulu celoru lipsiti de mijlocé
cele de hrana.

Domniloru membri. Am onôre a vi comunică ur-
mătoriele linie estrase dintr'o epistola cu care
m'a onoratu dōmn'a Aspasia B. Popovici din
Viena. „Cate-va dōmne romane din Viena și
din provinciile romane ale Austriei, provocate
de mine, au bine-voitu a face cate unu lucru
de mana lucratu cu scopulu c'aceste lucruri se
le tramitemu la Bucuresci, unde se se pona la
loteria în favôrea fratiloru noștri din Romani'a,
lipsiti de hrana. Lucrurile aceste le am acum
adunate la mine; lipsescu numai se sciui cui se
le adrezeze la Bucuresci.” Remanendu ca comi-
tetulu se facă cele ce va gasi de cuvința în
astă privinția, ve rogu, domniloru membri,
a bine voî a primî expresiunea simțiminteloru
mele de considerare. Maria Rosetti.”

Dōmnei Aspasia B. Popovici, la Viena.

Dōmn'a Comitetulu din Romani'a, in-
stituitu spre a veni în ajutorulu celoru cari
suferu de fômete, compusu de membrii nu-
miti de Senatu, de Camera și de guvernulu,
și care are inca onôre d'a avé de presiedinte
pe insusi Alteti'a Sa principele domnitoriu
Carol I, a luat cu fericie cunoscintă de
epistola D-tale de la 25 martiu ce ni-a co-
municat'o dōmn'a Maria Rosetti. Femeile, dōm-
na, gasescu în inim'a loru totu felulu de mij-
locé spre a veni în ajutorulu ori-carei dureri,
ori-carei suferinție. Inim'a D-tale a fostu d'asta-
data condusa si de unu altu simțimentu mare,
acel'a de a veni în ajutorulu compatriotiloru
D-tale în suferinția; prin urmare, dōmn'a, mul-
țumirile și recunoscintă noastră ti sunt indoitu
oferite. Te rogăm, dōmn'a, se le primesci cu
aceasi căldură cu care ti le prezentăm și se
bine voiti a le împartesî și celorlalte dōmne din
provinciile romane de peste Carpati, cari au
respunsu la patrioticulu apelu ce li-ai facutu,
ca nisce nobile femei si adeverate romane. Bine-
cuentarile compatriotiloru domnici-vôstre le
simțiti prin palpitarile inimiloru vôstre, și prin
urmare multumindu-ve din nou, în numele
celor care suferu, și a Altetiei Sale domni-
toriu Carol I, te rogăm, dōmn'a, a binevoî a
spedii, obiectele oferite, la Bucuresci la adres'a
ministeriului din lantru, și a primî omagie
noastră. Ion Brateanu.”

== „Magyar Ország,” organulu ce stă foarte
apropé de ministeriulu ungurescu, produce în
nrulu din 17 a lunei cur., din condeiulu celui
mai renumitu publicistu și politicu mare (F.K.),
adeca Falk, unu articlu de fondu foarte intere-
sante asupr'a controversiloru politice din oriente
și din apusu, și asupr'a pusetiunei ce trebue se
ocupe Austria fatia cu acelea. Conchisiunea e
că Austri'a nu pôte fi de catu pentru o politica
defensiva, căci numai prin atare ar poté im-
pune în tôte laturile si ar poté remané soutita
de tôte pericolele. Dar ca Austria se pôta urmă
cu succesu politic'a defensivă; autorulu afla ne-
aparatu de lipsa, ca ea iute se-si împace contro-
versele din lantrulu seu. Ideele ce ne surprin-
sera în acestu articlu, sunt dōuc, la cari facemu
atinti pre barbatii noștri politici, mai vertosu
pre cei din Ardealu. 1) Ascămena referințele
Boemiei catra Austria cislaitana — cu ale
Ardealului catra Ungaria (!); și a 2)
ale Galitiei catra Cislaitania le ascămena cu a le
Croatiei la Ungaria. De cea d'antăia analogia —
dice că nu vorbesce, pentru că n'are aci d'a
face cu ea; era de a dōu'a dice, că ar fi prè

bine, se se facă Galitiei totu asemene pusetiuni
totu sub asemene condițiuni catra Viena, pre-
cum s'a facutu mai de unadi prin diet'a Un-
gariu pe sêm'a Croatiei în referinția catra Pesta
Cu astielu de pusetiune și condițiuni, dlu Falk
crede, că polonii galitiani s'ar multumî *firesce*
pre langa rezervele loru mentali pentru
viitoriu, (adeca casi cum ar dice: *pan' la re-*
staurarea Poloniei), cu cari rezerve, desî nu
pe fatia recunoscute, dar în tacere — și Au-
stri'a ar poté se fie îndestulita — *pana la*
tempul seu! (Pana la care tempu?? — Ni
vine a crede, că — pana candu impregiurările
vor face posibilu *restaurarea Poloniei*, pre-
care cum se pare, domni diplomati magiari și
nemti incepu a o dorî din totu sufletulu parte
ca *gardu de despartire și aperature și slabi-*
rea elementulu slavu în Austria, din care
privinția, în mani'a legiloru positive și dreptu-
lui istoricu — nici magiarii nu staruescu la
contopirea; ba nici la uniunea mai strinsa a
Croatiei!)

== Cetitoriloru noștri li sunt cunoscute
scenele cele sgomotôse, ce le produse în diet'a
din Praga iritat'a minoritate a cehiloru. Tôte
foile nomtiloru se arăta scandalite pentru acelea
dar „Hon,” organulu stangei din diet'a de
Pesta, în numerulu seu de ieri în 17 aprilie,
polemisandu pentru această cu „Presse” de
Viena, i adresăza acesteia următoriele: „am
dorî se o vedemu pe „Presse” cercandu
cum ar fi cu potința ca unu poporu se
și tiena cumpetulu, candu elu în o tiera
face maioritatea de dōuc din trei parti,
era în dieta prin dispusetiunile unei legi
electorali nedrepte — este tranșitu în
minoritate.” — Fratele „Hon” ne-ar deoble-
gă foarte, daca ar avé bunetatea d'a-si repetî
astă drépta sentinția și pentru — *romani*
din Ardealu, unde nedreptatea legii electo-
rali și minoritatea în dieta a celoru dōuc din
trei parti romane, e — cu multu mai batătoriu
la ochi! —

== Ni scrie din unele parti romane ale
Ungariei, deselinitu din comitatulu Carasiulu
cumea unii domni romani, (ei vedu că noi nu
voimu se-i compromitemu căci li retacemu ne-
mele) ambla în ruptulu capului, ca se înduple-
ce pre poporulu și întielegința noastră, din ce-
cari și din centru, la *adrese de încredere*
catra ministeriulu ungurescu și mai vertosu ca-
tra dlu Deák Ferentz. Corespondinții noștri
i rōga pre acci domni romani, se lasce pre bi-
tulu poporu în pace și se fie convinsi, că —
candu va avé poporulu și întielegința noastră
destulă causa d'a subseric adrese de încredere
va face-o acest'a și din propriulu indemn, de
buna voî a sa; fora destulu causa — adresele de
încredere sunt numai nisce *mintiuni publice*
era cei ce le-au provocatu prin seduceri sunt
insielatorii și a publicului și alui Deák.

== *Parastasu* pentru Georgiu Pop'a
s'a tînutu și în comun'a Girisu (cottulu Bile-
rului) în 2/14 aprilie. D. preotu Damaschin
Serbu a tînutu o cuventare frumoasă, arctand
victi'a și faptele repausatului, pe care poporul
din juru l'a cunoscutu de candu fusese aici ju-
supr. Fie-i tiera ni usiura!

== *Rogatiuni pentru Carolu I.* Său
beta ce vine (20 aprilie n.) e diu'a născere
Domnitoriuului Romaniei, totodata aniversari
plebiscitulu care l'a pus pe tron, deci nego-
tatorii din Romani'a asiediatu aici în Viena
vor serbă această di în beserie'a gr. orientala
nătiandu rogatiuni lui Ddiu pentru fericie
Domnului, a patriei și a natiunei.

== *Planu Musele.* Dd. invetiatori
mani D.D. Ti. din cottulu Carasiulu ni spunu
sôrtea lor, și dupa conferințele invetiatores-
ce totu asid de nesuferibila și amara casi m
nainto. Nu-si primescu salariile regulatu, și
sunt stabili în statiunile lor, n'au copii la sa-
la scl. Li s'a uritu se mai acceptu sinodu, dar
se adresăza ablegatiloru romani de la dieta, și
se întreprinda ceva în favôrea invetiamentulu
(Alegerea întreprinderii remane la judec
ddloru ablegati.)

Viena, 18 aprilie. *Burs'a* de
de la 17 l. c. Imprumutele de statu cu 5% 54.1
—54.30. Obleg. desarcinării de pamentu un-
71.—71.56; transilv. 66.—66.50; Bu-
temes. 70.25,—70.75; bucovin. 66.—66.50
Galbenulu 6.20—6.21; Napoleondori 10.53—
10.54; Imper. rusesci 10.88, 10.82; Argintulu
129.25,—129.75.